

*un alt i prim i l'altre baixet i rodanxó, que es van passejar per la platja lluint les faldilles del vestit de bastoner, anticipant la novetat que suposaria en pocs anys l'aparició de la minifaldilla.*¹⁴⁰

Després de banyar-se i d'anar a dinar a la pensió, per la tarda van anar a un cinema on projectaven la tot just estrenada pel·lícula *Lo que el Viento se Llevó*.

El dia següent, diumenge, van agafar un altre cotxe de línia que els duria a Tossa de Mar, un poble que vivia per primera vegada l'experiència del turisme amb tota intensitat. També allà van passar-se tot el matí ballant i recaptant propines. Després de dinar, a la tarda van retornar cap a Blanes i d'allà a Barcelona on van pernoctar novament a la pensió Ripalda, però aquest cop sense sortir a la nit perquè es trobaven molt cansats del viatge i a l'endemà s'havia d'anar a treballar. L'excursió va durar dos dies i hi anaven dotze persones. Amb el que van recollir de la capta de les ballades van quasi cobrir les despeses del viatge. Les possibilitats d'auto finançament de la colla eren del tot possibles en aquells dies.

Excursió Llafranc i Palafrugell, 1955

El segon dels viatges, però, pretenia ser exclusivament de plaer. Per tal cosa van llogar un autocar a l'Esteve de Sant Llorenç d'Hortons que els evités de fer canvis de tren i així estalviar una mica de temps.

A l'excursió també hi van anar les famílies dels bastoners: dones, xicotes i fins alguna amiga dels balladors. Van sortir de Masquefa el dissabte 21 d'agost, a les set del matí, arribant a Llafranc una mica abans de migdia.

Van anar a la platja i a dinar a una fonda que estava vora la mar. Per la tarda, cap el tard, l'autocar els va recollir per anar a Palafrugell on tenien una pensió contractada per passar la nit.

El dia següent hom el va dedicar a passejar per aquesta població i anar a mercat fins que va arribar la tarda i amb ella la tornada cap a Masquefa.

En una època en que no hi havia gaires distraccions pel jovent, anar a la costa i passar-hi un cap de setmana era tota una experiència. Hom aprofitava i es vivia els moments amb tota intensitat. *La manca de coses feia que no hi hagués ànsia per*

135. Excursió a Llafranc i Palafrugell. Estiu de 1955.
Bastoners i familiars que van anar d'excursió aquell dia.
Cedida: AAM.

136. Llafranc, 1955.
Grup de bastoners i familiars dinant en un restaurant de la localitat costera.
Cedida: AAM.

¹⁴⁰ *Diari d'un Bastoner* (1996). Pàg. 45.

*desitjar-ne més i més*¹⁴¹. Les persones, tot i el panorama de grisor que es vivia en aquest país, eren més felices, almenys ho volien ser amb allò que la vida els oferia: fos molt o poc.

Manresa, 1959

Apunt de concloure la dècada, els Bastoners van ser convidats per mediació del jove Quintana a ballar en la festa major de Manresa, el 28 d'agost del 1959.

Durant aquesta actuació el periodista els va fer una entrevista que va sortir publicada al *Diari Manresa* el dia següent. Aquesta era aquesta la primera vegada en la història de la colla que sortien en un diari, a primera pàgina i amb una fotografia presa durant l'execució del ball de la *Pavana*.

L'entrevista es va centrar en l'origen del ball de bastons en general i a Masquefa en particular; la reproduir aquí íntegrament.

EL BALL DE BASTONS, PROVIENE DE LOS GRIEGOS

"Nuevamente veremos por nuestras calles y plazas las evoluciones de dos grupos de "bastoners". Dos collas provinientes de Gelida y Masquefa, las cuales vienen actuando desde tiempo inmemorial. Así nos lo manifiesta don Àngel Matas, de la "Colla de Bastoners de Masquefa", cuando le preguntamos el origen de las danzas.

-¿Conoce la fundación de los "Bastoners de Masquefa"?

-La actuación de la "Colla de Bastoners de Masquefa" es de tiempo inmemorial ya que nuestros bisabuelos ya actuaban y ha ido transmitiéndose de padres a hijos hasta los que actualmente formamos la "colla".

-¿Cuál es el origen de estos bailes?

-La historia de su origen se remonta a los tiempos antiguos. Según los datos históricos, provienen de los griegos. Cuando su dominación en nuestras tierras, Grecia tenía fundada una colonia en la villa que hoy es Villafranca del Panadés y en sus días de fiesta, entre otras danzas, bailaban el "ball de bastons", danza guerrera que significaba un combate entre dos bandos opuestos.

Por tal motivo y transmitiéndose de generación en generación, es un baile típico de la comarca del Panadés.

-¿Puede detallarnos en qué consisten?

-Estas danzas, como ya dejamos dicho, representan evoluciones guerreras. Forman el grupo dos bandos opuestos que se baten entre sí al son de la música, y lo demuestra en que en un grupo hay dos clases de danzarines: los de una parte denominados "los altos" y la otra parte se llaman "los bajos", siendo imposible los unos bailar en el puesto de los otros, por ser completamente diferente el modo de danzar aunque parezca que todos hacen lo mismo. Para el mejor significado de estas danzas, y antiguamente se hacía, se bailaba con dos banderines, uno en cada parte y con diferentes vestidos, para mejor representar a los bandos enemigos. Pero con el tiempo el significado ha ido adulterándose y ahora se baila con un solo banderín y todos con idéntico traje.

137. Manresa, 1959.

*Després d'haver ballat durant tot el matí.
Cedida: AAM.*

¹⁴¹ Pilar López Serrano (2005).

-¿Quiénes son los componentes de la "Colla"?

- Actualmente la "Colla dels Bastoners de Masquefa" está formada por: Manuel Isart ("cap de colla"), José Estruch, Pablo Matas, Pedro Aloy, José Garriga, Francisco Altés, Juan Isart, Angel y Pedro Casado, José Mayol, Jaime Esteve, Juan Segarra y un servidor. La mayoría agricultores, un electricista y otro herrero.

-¿Qué repertorio llevan?

-El repertorio consiste en diez bailes o danzas: "Ball de Processó", apropiado para bailar siguiendo desfiles o procesiones. Los denominados "Ball de Quadre", llamados: "Ball Nou", "Rollet" y "Pastoreta". Y otros seis denominados "Ball de Rotlle", llamados: "Ball de Terra", "Maria Antonia", "Pavana", "Chotis", "Chotis Corredís" y "Gloriós"; estos seis últimos solamente pueden bailarse compuesto el grupo de ocho "bastoners" y los otros cuatro primeros, aunque generalmente también se bailan de ocho, se pueden danzar de doce o dieciséis, siempre aumentando el grupo de cuatro hombres, hasta tantos como se quiera.

- Nuestro aplauso anticipado a las "Colles de Bastoners" que adornarán nuestra Fiesta Mayor con sus danzas, por su espíritu de tradición en tan ancestrales costumbres. A. QUINTANA TORRES."

138. Barcelona, 28 de Maig 1959. Corpus a la Rambla de Santa Mònica.

Drets: Josep Bonastre (ca la Julita), Jaume Blancafort (cal Barber), Josep Garriga (el Maset), Pau Matas (cal Xic Violi), Àngel Matas (cal Tabola), Manel Benet (cal Benet), Jaume Esteve (cal Felip), Angel Casado (cal Borreguer).

Ajupits: Josep Mayol (cal Lampista), Francesc Altés (cal Roc), Joan Segarra (ca la Segarra), Àngel Matas Lopez (cal Tabola), Manel Isart (ca la Roser), Pere Casado (cal Borreguer). Cedida: AAM.

Fi de festa

La colla va entrar en la dècada dels anys seixanta gaudint d'una envejable salut. Tot i què res semblava apuntar que aquesta bonança hagués de canviar, el cert és que l'estiu del 1962 seria la darrera vegada que els Bastoners sortien a ballar. Quan vaig preguntar-li a l'Àngel Matas el per què d'aquesta interrupció em va dir: *"Va passar que molts ho vam deixar, el jovent que ballaven se'n van retirar i llavors ja vam perdre el contacte. Principalment jo, que era pagès, treballava les vinyes de casa, va venir que vaig entrar a la fàbrica, una fàbrica de cartró que hi havia a Masquefa. I en entrar-hi, treballant dissabtes i quan convenia, no m'hi vaig poder preocupar dels bastons; ningú no se'n va tornar a cuidar de tornar a formar colla (...)."*

D'alguna manera va ser providencial, si ens atenem als fenòmens de la climatologia. Entre la tímida reorganització del 1945, que havia començat en una tarda de pluja, i la festa Major del 1962 havien passat gairebé vint anys sense que cap ni un d'aquells joves se'n adonés.

Allò que dèiem més amunt del clima i la Providència ve a que aquell hivern del 1962, la nit de Nadal, va caure una nevada espectacular que va cobrir els camps i la vila de Masquefa sota una capa d'un metre de neu. Amagades sota el blanc i el gel quedaven colgades les petjades dels balladors. Caldrien setze anys més perquè tornés a venir una nova Primavera per els *Bastoners de Masquefa*.

139. Barcelona, 19 de juny 1960. La darrera sortida de Corpus. Rambla de Santa Mònica.

Drets: Àngel Matas (cal Tabola), Francesc Altés (cal Roc), Josep Carbó (Flabiolaire d'Esparreguera), Josep Garriga (el Maset), Joan Isart (cal Pau Xacó), Josep Esteve (ca n'Esteve), Pere Casado (cal Borreguer), Jaume Mas (cal Miqueló), Jaume Esteve (cal Felip).

*Ajupits: Angel Casado (cal Borreguer), Manel Isart (ca la Roser), Pau Matas (cal Xic Violi), Narcís Altés (cal Baques), Josep Estruch (ca la Sabina), Joan Llopart (cal Fusteret), Josep Mayol (cal Lampista).
Cedida: AAM.*

UNA DARRERA PARAULA.

Amb aquest treball hem pogut abocar un xic més de llum sobre la nostra història, però el cert és que els seus orígens no han pogut ser demostrats documentalment. Tal volta va ser el Marxant de la Flauta qui va dur amb ell a Masquefa l'esperit dels bastons pels volts del 1850 i va engrescar la gent del Serralet...

- Uuuui... Quí ho sap això, noi? Lo important és que es mantingui, que no ho deixeu perdre. I res més¹⁴².

140. Masquefa, 25-12-1962.

*Els efectes de la nevada de la nit de Nadal al carrer Crehueta Foto Pérez.
Cedida: AJM.*

¹⁴² Converses amb Àngel Matas (Maig del 2006).

• Sant Llàtzer 16-06-2003
• Estació (foto del camp entre) 10-04-2009
• V. Llagostera del Puente (foto) 15-04-2009
• Santa Margarida de Montbui 15-04-2009

Sant Juli de Marçany
16-05-09
T. 16-05-09

Textos que parlen del ball de bastons a Masquefa: “El nen canta al joc allò que el vell conta al foc¹⁴³”.

Al llarg de vint-i-cinc anys han anat apareixent treballs que tractaven el fenomen bastoner a Masquefa des de diferents vessants. En aquest corpus en podem distingir un primer grup que aplega una barreja de records i experiències personals contats amb una forta emoció. El gruix d’aquesta obra és molt valuós, car el seu autor va ser un bastoner i Mestre de colla que, amb els anys i una forta voluntat, va esdevenir ensems historiador de la vila. Sabia de què parlava, el Tabola, puix ho

havia viscut. La seva voluntat de salvar de l’oblit la història de la tradició més antiga de la vila va fer que no volgués marxar d’aquest món sense contar-ho com fos; i va ser al preu de moltes hores *picant* les tecles d’una vella màquina d’escriure.

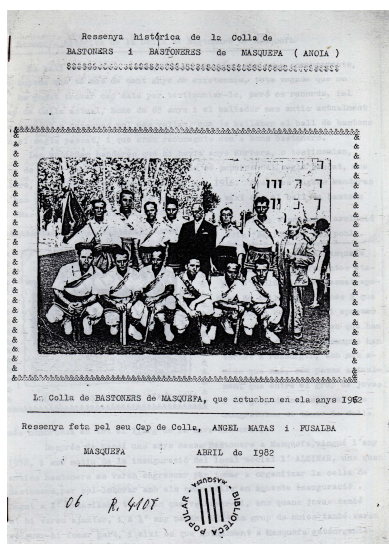
Hi ha un segon grup d’estudis que, basats íntegrament en el primer, han estat escrits enfocant tan sols la vessant històrica i fins científica de l’assumpte. Són, podrien dir, una nova generació més pràctica i sintètica d’allò que ja sabíem. La importància en aquests rau en què ja no es limiten a parlar des d’un *jo*, ans un *nosaltres* i això és un indicador de què la consciència del valor del tema havia esdevingut, podríem dir, més general. Un cop assolit aquest fet tant rar és d’esperar que el que s’escrigui a partir d’ara aprofundeixi més en l’aspecte musical, i també que s’iniciï la pròpia crònica contemporània de la Colla.

A continuació trobareu descrites les obres que hom ha publicat a propòsit del nostre tema al llarg d’aquest darrer quart de segle.

¹⁴³ Parèmia catalana.

1. RESSENYA HISTÒRIA DE LA COLLA DE BASTONERS I BASTONERES DE MASQUEFA (1982)

Àngel Matas Fosalba

Poc després de la recuperació de la tradició bastonera el 1978, l'Àngel Matas escriu el que pretén ser "(...) una ressenya que quedi com a record, per si serveix d'alguna utilitat en el temps esdevenidor...".

Es un manuscrit escrit l'abril del 1982; té dotze planes i onze il·lustracions. Hom el conserva a la Biblioteca Municipal de Masquefa i no ha estat mai editat.

En el text hom distingeix clarament dues parts temàtiques: una que parla de la història de la colla, en la qual hi són omnipresents les vivències de l'autor, i una altra que es centra en la descripció dels balls, les músiques i la indumentària. En totes dues hi és present amb gran

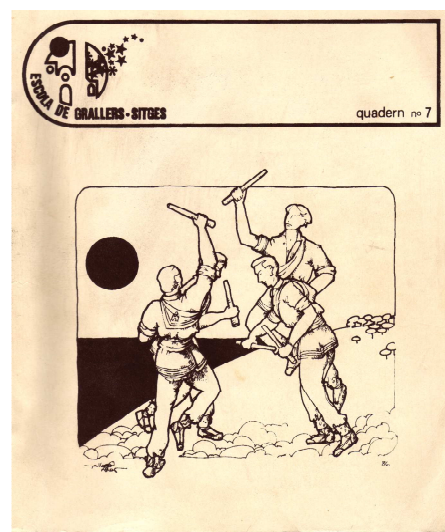
intensitat l'ambient d'eufòria bastonera que hom vivia a Catalunya en aquells anys.

Aquest text primari (junt amb el que vindrà seguidament) conté en sí mateix les dades que s'han anat repetint al llarg dels anys i en obres d'altres autors.

2. BALLS D'ESPASES I BASTONS 2ª PART. QUADERN Núm. 7 (1987)

Escola de Grallers de Sitges

Dins una monografia de 170 pàgines sobre les músiques d'aquestes dues danses, l'Escola de Grallers de Sitges publica 6 partícels amb músiques de balls de bastons de Masquefa: Ball Nou, Xotis, Mariantònia, Pericó, Polka i Gloriós. L'edició de l'obra és de 300 exemplars.

3. COSTUMARI DE MASQUEFA (1994)

Àngel Matas Fosalba

L'abril del 1994 l'Ajuntament de Masquefa edita un extens recull d'història i tradicions de la vila a partir d'un text de l'Àngel Matas. Dins el capítol 2, dedicat a les Festes, apareix publicat per primera vegada una menció als bastoners, amb una extensió d'una mica més d'una plana i dos il·lustracions.

El text forma part de la primera versió d'un altre llibre d'en Matas, *La Unión Masquefense* (1988), de la qual es conserva una còpia a la Biblioteca Municipal i que va ser publicat (tot i què mancat d'aquesta referència als bastoners) per l'Ajuntament, l'any 2004, amb el títol *La Unió Masquefense (1898 - 1939)*.

4. MEMÒRIES D'UN BASTONER (1996)

Àngel Matas Fosalba

Tot i què abans del 1996, any en què apareix aquest text, ja s'han anat publicant en revistes locals petits articles que parlen dels bastoners, serà aquest el segon intent, més complert i reeixit, que farà en Matas per tal d'ordenar una primera història de la Colla.

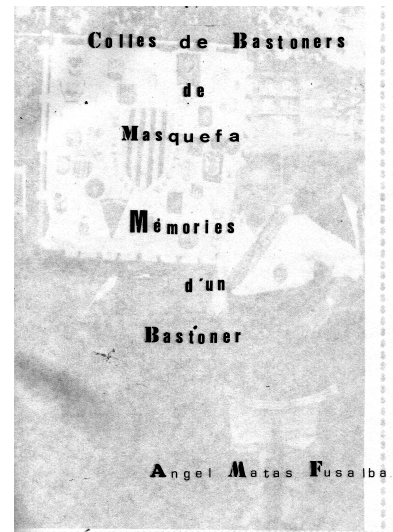
Aquest ja és un llibre de 161 pàgines, que també roman inèdit, i del qual es conserva una còpia a la Biblioteca Municipal.

L'Àngel era conscient que no havia pogut escriure en ell tot allò que hagués volgut. És per això que diu a la fi del llibre: "*Estaria molt content i satisfet, en que conclueixo les meves memòries, un o una altre entusiaste dels baston(s), volgués agafar el relleu i continués escrivint-les, perquè quedi constància escrita (del contrari tot s'oblida)...*"

Sovint la feina d'investigació documental exigeix haver de desplaçar-se i de passar moltes hores remenant documents que, en el millor dels casos, no menen enlloc. Arribar enlloc també és una manera de confirmar o negar una hipòtesi. El Tabola tenia gairebé vuitanta anys quan va escriure aquest volum, i ho va fer tot de memòria: de la viscuda i també de l'adquirida en les desenes d'obres que havia llegit sobre folklore català. És per aquesta raó que aquí trobem una part més extensa del text dedicada a parlar de l'origen del ball de bastons. Segueix la tesi grecoromana proposada per alguns folkloristes, entre els quals hi figura l'Aureli Capmany.

La quantitat d'il·lustracions s'amplia ara substancialment, no tant les antigues com les d'esdeveniments que havien tingut lloc després del 1982: *XII Trobada Nacional de Bastoners de Catalunya, celebrada a Masquefa el 1987, inauguració del monument als bastoners a la Plaça de la Vila, el 1988 i la inauguració del Passatge dels Bastoners, el 1993.*

L'autor no s'havia desvinculat del tot de la colla des que va penjar els bastons el 1985 per raons d'edat. La cap de colla del moment, Teresa Porta Isart, el tenia informat, l'ajudava amb les dates de les ballades, li explicava com havia anat tot després de cada sortida i li aportava documents gràfics que ell va analitzar i anotar minuciosament a cop de tecla.

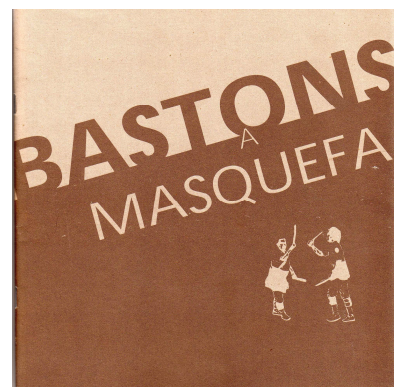
5. BASTONS A MASQUEFA (2003)

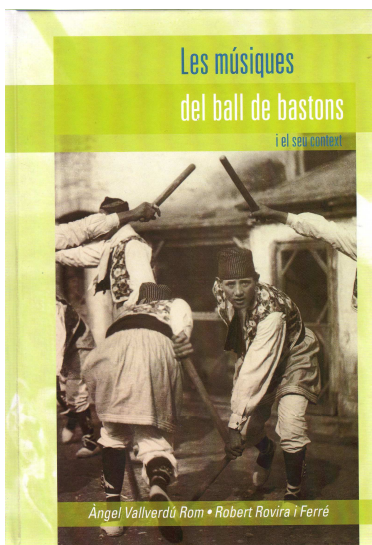
Xavier Pérez Fornés

Amb motiu del XXVé Aniversari de la recuperació del ball de bastons l'any 2003, l'Ajuntament de Masquefa editava un luxós opuscle coordinat per la Regidoria de Cultura.

És un Recull Històric i Fotogràfic ideat i compostat pel també historiador local Xavier Pérez Fornés.

L'obra conté una vintena d'il·lustracions que acompanyen un text molt ben sintetitzat. La font d'informació prové del gruix de l'obra d'en Matas tot i que també d'algunes revistes locals, que havien anat publicant articles els anys 70, 80 i 90 del segle XX. Un cor de testimonis orals s'hi afegeix per tal d'explicar la vivència bastonera en les diferents etapes per les que va transitar. El text conté també una breu cronologia de fets destacats des de l'any 1981.

6. LES MÚSIQUES DEL BALL DE BASTONS I EL SEU CONTEXT (2005)

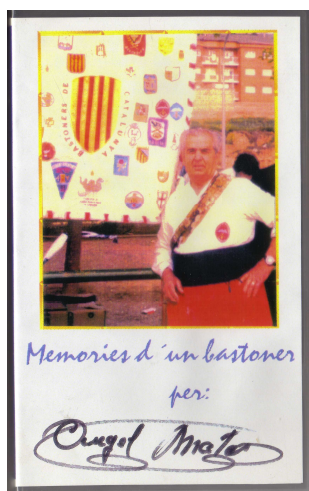
Àngel Vallverdú Rom – Robert Rovira Ferré

Dins una extensa obra que descriu i analitza les músiques de les colles bastoneres arreu del país (2005), els autors dediquen en una dotzena de pàgines a la de Masquefa. La introducció és una síntesi de les dades històriques que es publicaven en l'obra de Pérez Fornés, al qual segueix un anàlisi d'aquelles tonades que els autors del llibre consideren exclusives de la vila o què hom les ve interpretant tradicionalment. És aquesta, doncs, la primera obra de caire científic que aprofundeix en l'aspecte musical del fenomen. Té reproduïdes dues il·lustracions i quinze partitures.

7. HEMEROTECA

Revista *Nosaltres*, *Informatiu Tothom*, *Lo Vertader Masquefí*, *Un Tomb*, *Periòdic de l'Anoia*.

Un considerable nombre de publicacions esporàdiques i periòdiques han recollit al llarg dels anys articles i notes sobre el tema. Les més han estat per parlar-ne sincrònicament de fets i ballades: *Diari Manresa*, 29 d'agost 1959; *Revista Nosaltres*, nº11, juliol 1978; *Informatiu Tothom*, números: 6, 8, 11,12 (1984) i 20 (1986); *Lo Vertader Masquefí*, Núm. 23 Any IV, *Periòdic de l'Anoia*: 21 març i 4 d'abril (1987); *Un Tomb*, Ajuntament de Masquefa, juliol 2003, entre d'altres.

8. MEMÒRIES D'UN BASTONER (1997) VHS

Masquefa Televisió, Ajuntament de Masquefa, Consell Comarcal e l'Anoia

Masquefa Televisió, amb la col·laboració de l'Ajuntament de la Vila i el Consell Comarcal de l'Anoia editen un enregistrament en format VHS amb el mateix títol que el llibre d'en Matas.

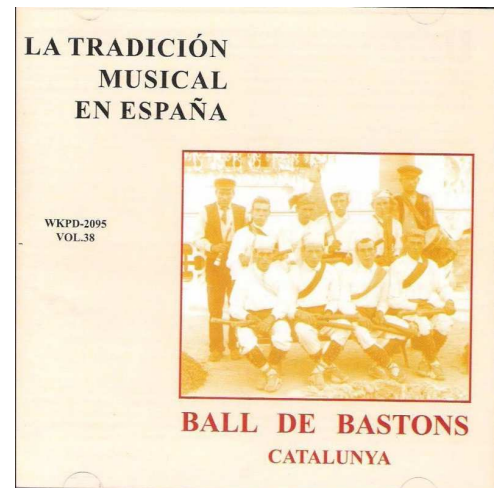
La cinta, en català, té una durada de 2h 53'. En ella apareix el mateix Àngel Matas Fosalba, llegint en alta veu el total de la seva obra *Memòries d'un Bastoner*.

9. EL BALL DE BASTONS (2001)

GENERALITAT DE CATALUNYA. Departament de Cultura. Centre de Promoció de la Cultura Popular i Tradicional Catalana..

En el tombant de mil·leni hom va enregistrar-se un disc compacte amb una selecció de tonades de ball de bastons d'arreu del país. Pel que toca a Masquefa, l'Àngel Matas i deu bastoners van desplaçar-se a Vilafranca del Penedès per tal de gravar dos balls al so del flabiol de l'Àngel Vallverdú. (Enregistraments dins del disc: Núm. 44, *Pericó* i Núm. 45, *Xotis*).

L'obra va acompanyada d'un opuscle sobre el folklore en el que diferents autors analitzen alguns aspectes del ball de bastons en general.

10. LES ALTRES HISTÒRIES DE MASQUEFA.

Ràdio Masquefa.

El 14 d'abril de 2006 es va radiar un programa conduït per Juli Molano i Royo en el que hi eren convidats l'Àngel Matas i l'Àngel Vallverdú per tal d'executar, enregistrar i comentar les músiques recollides en l'obra de Joan Cuyàs i Germés.

El document és valuós quant a que les execucions musicals van ser verificades per un testimoni de primera mà i també perquè es van fer alguns aclariments i aportacions al que ja s'havia publicat sobre el tema el 2005.

En l'aspecte musical del tema aquest és el treball més fiable i complet que s'ha editat fins el moment.

Bibliografia consultada

- A.B. *Lo Ball dels bastons. Quadro Líric de Gimnàstica Rítmica*. Barcelona. Casa Salvador Bonavía. 1908.
- AJUNTAMENT D'IGUALADA. *Programa de la Festa Major*. Igualada. Ajuntament d'Igualada. 1934, 1950, 1953, 1959.
- AMADES I GELATS, Joan. *Memòries de Missions de Recerca*. Publicacions de l'Abadia de Montserrat Barcelona. 1998.
- ALONSO, Rosa, Coll, Núria, FORNER, Rosa, GARRICH, Montserrat, GONZÀLEZ, Albert. *Atles De Dansa Tradicional Catalana: Els Balls de Bastons*. Barcelona. Altafulla. 1995.
- AJUNTAMENT DE BADALONA. *Programa de Festeigs de Badalona 1927*. Barcelona. 1927.
- BOVÉ, Francesc de P. *El Penedès, folklore dels balls, danses i comparses populars*. El Vendrell. Impremta Ramón. 1926.
- CAPMANY I FARRÉS, Aureli. *Ball de Bastons de Gelida*. Barcelona. Edició J. Roca Miracle. 1948.
- GARCIA-PEY, Enric. *Recull onomàstic de Masquefa: Motius, Renoms, Malnoms i Noms de Casa*. Masquefa. Ajuntament de Masquefa: Àrea de Cultura. 1995.
- CENTRE DE PROMOCIÓ DE LA CULTURA POPULAR I TRADICIONAL CATALANA. *El Ball de Bastons*. C.D. Núm. 2 (enregistrament sonor). Generalitat de Catalunya: Departament de Cultura. Barcelona. 2001,
- INSENER BERTRAN, Antoni. *El Penedès. Balls, Danses i Comparses*, Quaderns d'Aportació Cultural. Vilafranca del Penedès. Ajuntament de Vilafranca del Penedès. 1982.
- MATAS FUSALBA, Àngel. *Costumari de Masquefa*. Masquefa. Ajuntament de Masquefa. 1994. *Memòries d'un Bastoner*. Masquefa. Inèdit. 1996. *Ressenya Històrica de la Colla de Bastoners i Bastoneres de Masquefa*. Masquefa. Inèdit. 1982.
- PÉREZ FORNÉS, Xavier. *Bastons a Masquefa*. Masquefa. Ajuntament de Masquefa: Regidoria de Cultura. 2003.
- VALLVERDÚ ROM, A., ROVIRA FERRÉ, R. *Les Músiques del Ball de Bastons i el seu Context*. Cossetània Edicions. Valls. 2005

Arxius

Arxiu de l'Ajuntament de Masquefa AAM
Arxiu Comarcal de l'Anoia ACA
Arxiu Històric de la ciutat de Barcelona AHCB
Arxiu Juli Molano AJM
Arxiu Parroquial de Masquefa APM
Arxiu Parroquial de Sant Llorenç d'Hortons APSH
Arxiu de la Colla de Ball de Bastons de Masquefa (abans, Arxiu Àngel Matas) ACBM
Institut d'Estudis Fotogràfics de Catalunya IEFC
Arxiu del Poble Espanyol de Barcelona APEB
Registre Civil de Barcelona
Registre Civil d'Esparreguera
Registre Civil de Gelida
Registre Civil de Lavit
Registre Civil de Masquefa
Registre Civil d'Olesa de Montserrat
Registre Civil de Sant Llorenç d'Hortons

Hemeroteques

Biblioteca de Catalunya
Biblioteca de la Institució Milà i Fontanals (CESIC)
Biblioteca Pública d'Esparreguera
Biblioteca Pública de Gelida
Biblioteca de la Casa Rectoral de Sant Llorenç d'Hortons
Biblioteca Pública de Masquefa

Publicacions periòdiques

Diari d'Igualada
Diario de la Exposición Internacional de Barcelona
El Día Gráfico
La Vanguardia
Lo Vertader Masquefí
Revista Nosaltres
Revista Tothom

Fonts orals i agraïments

Ajuntament de Masquefa, en la persona d'en Xavi Pérez Fornés (Per les fotos d'Omnium). Mossèn Ricard Hernández (Per la paciència en deixar-me digitalitzar l'Arxiu. Sento haver-te destorbat durant tots els dies de tres mesos, a les 9 del matí!). Rosa Orpí Gili (Un honor haver pogut conèixer la filla del Matador). Jaume Orpí Casas (Per la bona disposició i el records del meu pare). Josep Garriga Font (Espero que allà on siguis puguis veure que he fet allò que et vaig prometre un dia al pati de Dismol). Pere Casado Rovira (Gràcies per parlar-me del teu pare i de com et va engrescar en això dels bastons). Pepe Sánchez Ortín (Se'ns dubte, l'home que balla més elegantment aquestes danses nostres). Antoni Torres Solies i la seva dona, Margarita Gumà (Gràcies per la xerrada i la recepta de la mistela). Rosa Bonastre (filla de Salvador de cal Batista, el Mestre i Cap de Colla més rigorós d'aquell segle llunyà. Gràcies també en Pere Boix, el seu nét: tot un senyor). Ramon Castells "Ramonet" (Em sap greu haver-te fet córrer quan era canalla. Gràcies per explicar-me allò de l'església i el cine, la sala del Serralet i la senyora Casta, primera cartera de tot Espanya, i tantes altres coses). Pere Carreres i els membres del Casal d'Avis de Sant Llorenç d'Hortons (Tots ells fills d'un poble germà i amic del meu). Josep Mas Isart (Gràcies per la tendresa que posares en les paraules de record al teu germà i fer-me visualitzar la Masquefa dels anys vint amb tanta "dificion", com deies). Eduvigis Rovira Viladoms (Antiga estanquera del primer estanc de Masquefa. Gràcies per l'ajuda en la identificació de les fotos, per parlar-me del Benet campaner i la Masquefa dels anys 1910). Montserrat Marimon Casanovas (Per la identificació dels bastoners de la Beguda). Antoni Marimon Torres (Pels detalls del vestuari begudenc). Unió Begudenca (Per les fotografies). Teresa Bonastre Llupià (Per les fotografies). Joan Bonastre Martínez (Gràcies per les tardes de diumenge amb olor a sofre i sulfat de ferro, per ensenyar-me a calcular la distància d'un objecte amb un llapis i una esquadra, per parlar-me de la guerra i d'una Masquefa vista amb els ulls de nen ric que mai va "encaixar" del tot). Josep Parera Sabaté "Torroneer" (Gràcies per explicar-me com us tiràveu a terra, en les vinyes, quan passaven els avions amb les bombes, i per la teva sinceritat en dir-me que allò dels bastons va ser "una cosa d'amics". Jo mai he pensat que era altra cosa! Àngel Vallverdú Rom (Gràcies per la saviesa musical, pel "salt amorós" que li has fet a la teva colla amb la meva, i per explicar acudits picants quan passa un àngel). Teresa Porta Isart (Gràcies per haver-me rescatat d'una mala època el 2001 obrint-me de nou la porta de l'amistat, propiciant el meu retorn al ball de bastons). I a tots els meus companys i companyes bastoners (Gràcies per l'empenta i ànims que em vau donar perquè escrigués aquest treball i fer-me sentir un masquefí més, tot i haver nascut a 998 Km. del Turó del Met -i és que Masquefa arriba tant lluny!).

Montserrat Matas Fosalba, Lola Matas Fosalba i Pilar López Serrano (Gràcies per fer-me d'avis postissos, obrir-me casa vostra i els vostres cors).

I a tu, amic, allà a on siguis, de ben segur que segueixes picant fort.

Cal Tabola i els tabolencs.

D'esquerra a dreta: La Pilar, l'autor, l'Àngel i la Lola. Aquesta és la darrera fotografia que es va fer l'Àngel amb el vestit de bastoner. Primavera de l'any 2006. Cedita: AJM.

Masquefa, abril de 2009.
Juli Molano i Royo.

AixòS'acABAT
ADG136